

ကျန်းမာရေးသုတေသနများတွင် စကားစုများဖြင့်လေ့လာသည့် နည်းစနစ်ဆိုင်ရာ
အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲသင်တန်း (၁/၂၀၂၀) ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားတွင်
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး ပြောကြားခဲ့သည့် မိန့်ခွန်းကောက်နုတ်ချက်
နေပြည်တော်။ ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၂၁)ရက်နေ့။

- COVID-19 ကူးစက်ဖြစ်ပွားမှုများကြောင့် သုတေသနစွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်မှု သင်တန်းများကို ယာယီရပ်ဆိုင်းထားခဲ့ရာမှ ယခုအခါ စည်းကမ်းချက်များနှင့်အညီ ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်နိုင်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့ ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများကို ကျေးဇူးတင်ရှိပါတယ်။
- သုတေသနလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ်ကြီး တစ်ခုလုံးရဲ့ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် အကျိုးရှိထိရောက်မှု (Health System Performance and Effectiveness) တို့ကို တိုးတက်စေတဲ့အပြင် နိုင်ငံတော်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက်လည်း များစွာအထောက်အကူပြု အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- ဒီသုတေသန စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်မှုသင်တန်းမှာ ပါဝင်တဲ့ သင်တန်းသားတွေဟာ ဆေးရုံအုပ်များ၊ ဆရာဝန်များ၊ လက်ထောက်ကျန်းမာရေးမှူးများ၊ အထက်တန်းသူနာပြုများ၊ ကျန်းမာရေးမှူးများ၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာပညာရှင်များ၊ ဆေးဝါးပညာရှင်များ စတဲ့ ဝန်ကြီးဌာန၏ဦးစီးဌာနများမှ ပညာရှင်အမျိုးအစားပေါင်းစုံကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်းဟာ အလွန်ကောင်းမွန်ပါတယ်။ ဆရာတို့အနေဖြင့် ဆွေးနွေးတဲ့အခါ အများကြီး experience ရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ၂၀၂၀ ခုနှစ်မှစ၍ သင်တန်းများပေးရာတွင် certificate များပေးမည်ဖြစ်ပြီး certificate တိုင်းကို နံပါတ်များဖြင့် စပြီးပေးမည်ဖြစ်ပါတယ်။ Certificate တစ်ခုရဲ့တန်ဖိုးဟာ နံပါတ်ပါမှတန်ဖိုးရှိမှာဖြစ်ပါတယ်။ How we should number the certificate that will be issued by Ministry of Health and Sports, in the month and years to come. ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ယခုသင်တန်းမှစပြီး နံပါတ်များတပ်စေချင်ပါတယ်။ ဆရာတို့အနေနဲ့ စဉ်းစားဆွေးနွေးပြီး အမြန်ဆုံးလုပ်စေလိုပါတယ်။ နောက်ပိုင်း course များတွင် just for the same of attending on the workshop လိုမျိုးမဖြစ်စေချင်ပါဘူး၊ ပညာလိုလားတဲ့

ဆရာဝန်များ၊ သူနာပြုများ၊ ကျန်းမာရေးမှူးများ၊ ဆေးဝါးကျွမ်းကျင်များမှအစ အားလုံး တတ်ရောက်နိုင်ပါတယ်။

- ဒီသုတေသနစွမ်းဆောင်ရည် လေ့ကျင့်မြှင့်တင်ရေးဗဟိုဌာန၌ ပြုလုပ်တဲ့ သုတေသန စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်သင်တန်းအမျိုးမျိုးတွင် သက်ဆိုင်ရာမဟာဘွဲ့နှင့် ပါရဂူဘွဲ့ သင်တန်း သား/ သူများအတွက်ပြုလုပ်တဲ့ သင်တန်းများအပြင် ဝန်ကြီးဌာနမှ စိတ်ပါဝင်စား တက် ရောက်လိုတဲ့ ဘယ်သူမဆိုတက်ရောက်နိုင်တဲ့ သင်တန်းများလည်း ရှိပါတယ်။
- ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဘာဖြစ်လို့သုတေသနကို အားပေးနေသလဲဆိုတော့ သုတေသနလုပ်ခြင်း ဟာ (1) directly proportional to the overall development of health care delivery system, (2) directly proportional to the effectiveness efficiency and performance of health care system, (3) directly proportional to the overall development of the country ဒီ(၃) ချက်ကြောင့် သုတေသနလုပ်ရင် ဝန်ကြီးဌာနတိုးတက်မယ်၊ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန တိုးတက်ရင် ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံလည်း တိုးတက်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် လုပ်ငန်းမှာတင်မကပါဘူး မိမိရဲ့ individual person issue အများကြီး အကျိုးရှိ ပါတယ်။ The way that you are going to think, the way that you are going to enter line, the way that you are going to review အလွန်ကွာသွားပြီး သာမန်လူတွေနဲ့ မတူပါဘူး။ researcher တစ်ယောက်ရဲ့ဦးနှောက်က စဉ်းစားပုံစဉ်းစားနည်း၊ တွေးခေါ်ပုံ တွေးခေါ်နည်းတွေဟာ အခြားလူများထက် လုံးဝသာလွန်ပါတယ်။
- သုတေသနပြုလုပ်သူ ဝန်ကြီးဌာနရဲ့ ဝန်ထမ်းတစ်ဦးချင်းအနေနဲ့လည်း ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ သုံးသပ်နိုင်စွမ်း (analytical thinking) ၊ ဖောက်ထွက်စဉ်းစားနိုင်မှု (out-of-the box thinking) ၊ ဆန်းသစ်တွေးခေါ်နိုင်မှု (innovative thinking)၊ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို ဘက် ပေါင်းစုံ၊ ရှုထောင့်စုံမှ ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်မှု၊ အချက်အလက်အထောက်အထားကို အခြေ ခံ၍ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်ဆုံးဖြတ်နိုင်မှု၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို စောင့်ကြည့်ဆန်း စစ်နိုင်တဲ့စွမ်းရည်များ တိုးတက်ရရှိလာမည်ဖြစ်ပါတယ်။
- ဒီသင်တန်းမှာ စကားစုများဖြင့်လေ့လာတဲ့ သုတေသနနည်းစနစ် (qualitative research method) များနှင့်ပတ်သက်ပြီး သင်ကြားသင်ယူမှုများပြုလုပ်ရာမှာလည်း ဟောပြောပို့ချ မှုသာမက အပြန်အလှန်ဝေဖန်ဆွေးနွေးတာ၊ အုပ်စုဖွဲ့လေ့ကျင့်တာနှင့် လက်တွေ့ ကွင်းဆင်း သုတေသနဆောင်ရွက်တာ၊ အဖွဲ့လိုက် သုတေသနအချက်အလက်များကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ

တာ၊ ဝေဖန်သုံးသပ်မှုနှင့် ဆွေးနွေးတင်ပြတာတို့ ပါဝင်တာလည်း ဝန်ကြီးဌာနတိုးတက်မှုအတွက် ရေရှည်တွင် အထူးကောင်းမွန်ပါတယ်။

- ဆရာတို့အနေဖြင့် research proposal ကို approach လုပ်တဲ့အခါ justification ကောင်းရမယ်၊ effective utilization (၂)ခုကိုကျေနပ်မှ ဒီ proposal ကိုဆက်စဉ်းစားစေလိုပါတယ်။ Justification ဘာကြောင့်လုပ်ရသလဲ၊ ဘယ်လိုအသုံးပြုမလဲဆိုတာ လုပ်စေချင်ပါတယ်။
- ကျွန်တော်တို့ဝန်ကြီးဌာနဟာ သုတေသနပြုလုပ်ဆောင်ရွက်မယ့် အလေ့အကျင့်ကောင်းနှင့် သုတေသနယဉ်ကျေးမှု (research culture) ပိုမိုထွန်းကားလာစေရေးအတွက် (၂၀၁၆) ခုနှစ်၊ ဧပြီလမှ (၂၀၁၉-၂၀၂၀)ခု ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အထိ သုတေသနပြုလုပ်ရန် ရန်ပုံငွေ ကျပ်သန်းပေါင်း (၆,၀၀၀) ခွင့်ပြုချထားပေးခဲ့ပါတယ်။ (၂၀၂၀-၂၀၂၁)ခု ဘဏ္ဍာနှစ်မှာလည်း သုတေသနရန်ပုံငွေ သန်း(၃,၀၀၀) လျာထားပါတယ်။
- ဒီသုတေသနရန်ပုံငွေများကိုအသုံးပြုပြီး ဝန်ကြီးဌာန၏ ပြည်သူများအတွက်ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများ ပိုမိုထိရောက်အောင်မြင်စေရေး၊ ဘဏ္ဍာငွေ ခွဲဝေသုံးစွဲမှုများ ပိုမိုစနစ်ကျမှန်ကန်စေရေး၊ ရောဂါကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းများ ပိုမိုပီပြင်စေရေး၊ ကျန်းမာရေးပြဿနာများ၊ ကုထုံးများ၊ ဆေးပညာသင်ကြားမှု၊ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခက်အခဲများ၊ မူဝါဒရေးရာများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေရေးနှင့် အားနည်းချက်များအား လိုအပ်သလို မွမ်းမံပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး အပါအဝင် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ် ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်စေရေး အသုံးပြုသုတေသနများကို ကျွန်တော်တို့ ဝန်ကြီး ဌာနမှ ဝန်ထမ်းများအနေနဲ့ ယခုထက်ပိုမိုဆောင်ရွက်ကြစေလိုပါတယ်။
- သုတေသနတွေ့ရှိချက်များအပေါ်အခြေခံပြီး စီမံချက်များရေးဆွဲတာ၊ ဘဏ္ဍာငွေနှင့် အရင်းအမြစ်များ ခွဲဝေချထားတာတွေကို ဆောင်ရွက်တဲ့အတွက် ဝန်ကြီးဌာနရဲ့လုပ်ငန်းများ ပိုမိုပီပြင်အောင်မြင်နိုင်ကာ ကျန်းမာရေးအရင်းအမြစ်များကို အလေအလွင့်နည်းပါးစွာနဲ့ ပိုမိုအကျိုးထိရောက်မှုရှိစွာ အသုံးပြုနိုင်မှာ (efficient and effective utilization) ဖြစ်ပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ အမျိုးသားကျန်းမာရေးသုတေသန မူဝါဒ(၂၀၁၇) ကို ရေးဆွဲနိုင်ခဲ့ပြီး အမျိုးသားသုတေသနမူဝါဒ ပေါ်ပေါက်လာရေးအတွက် ကျွန်တော်တို့အားလုံးဟာ သက်ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍအသီးသီးမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သွားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနက ထူထောင်ခဲ့တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာသုတေသန မှတ်ပုံတင်စနစ် (Myanmar health research registry)၊ သုတေသန သတင်းအချက်အလက်စနစ် (research

information system) နှင့် သုတေသနခေါင်းစဉ်ဘဏ်တိုက် (research title bank) တို့ကို ပိုမိုကောင်းမွန်ပြည့်စုံစေရေးနှင့် ခေတ်မီစေရေး မွမ်းမံဆောင်ရွက်သွားစေလိုပါတယ်။

- ဝန်ကြီးဌာနမှ လာမည့်ဘဏ္ဍာနှစ်၌ ဆေးဝါးဝယ်ယူဖို့အတွက် ကျပ် (၃၀၀)ဘီလီယံ တိုးမြှင့်မှာဖြစ်ရာ ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာနအနေနဲ့ ဆေးဝါးနှင့်ဆေးပစ္စည်းများ ဝယ်ယူမှု၊ သိုလှောင်မှုနှင့် ဖြန့်ဖြူးမှုကဏ္ဍများ ပိုမိုကောင်းမွန်စေရေးအတွက် အသုံးပြုသုတေသနများကိုလည်း မဖြစ်မနေဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတကာသုတေသန အဖွဲ့အစည်းများ၊ တက္ကသိုလ်များနှင့် ပူးပေါင်းပြီး multi-centric research များ ပိုမိုပြုလုပ်သွားစေလိုပါတယ်။
- ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာနအနေနဲ့ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့၊ အရှေ့တောင်အာရှဒေသဆိုင်ရာရုံးမှ ထုတ်ဝေခဲ့သော research management module များကိုမှီငြမ်း၍ ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာန၏ မူပိုင်အဖြစ် သုတေသနစီမံခန့်ခွဲမှု module များကို ပြုစုထုတ်ဝေစေလိုပါတယ်။ အလားတူ ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာနရဲ့ မူပိုင်အဖြစ် သုတေသနဆိုင်ရာကျင့်ဝတ်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုပိုင်းဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်သုံးသပ်မှုဘုတ်အဖွဲ့ (Institutional Review Board) လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်၊ သုတေသနစီမံခန့်ခွဲမှု၊ သုတေသန နည်းပညာဆိုင်ရာ စာအုပ်စာတမ်းများကို ပြုစုထုတ်ဝေစေလေပါတယ်။ အဲဒီ စာအုပ်စာတမ်းများအား ဝန်ကြီးဌာနရဲ့ တက္ကသိုလ် (၁၆)ခုနှင့် သူနာပြု/သားဖွား သင်တန်းကျောင်း (၅၃)ခုတို့မှာ သုံးစွဲသွားစေလိုပါတယ်။
- သုတေသနစွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်မှုသင်တန်းများကို သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာကိုအသုံးပြုကာ အင်တာနက်(online) မှ ပြုလုပ်သွားစေလိုပါတယ်။
- ယခုသင်တန်းအပါအဝင် ဝန်ကြီးဌာနရဲ့ သင်တန်းများ၊ တက္ကသိုလ်များတွင် ဟောပြောပို့ချမှုများကို ရုပ်သံ(video) မှတ်တမ်းရိုက်ကူးကာ သင်တန်းမတက်ရောက်နိုင်သူများ လေ့လာဆည်းပူးနိုင်ရန်အတွက် ဝန်ကြီးဌာနရှိ သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနနှင့် တက္ကသိုလ်များရဲ့ အင်တာနက်စာမျက်နှာတွင် ဖော်ပြထားရှိစေလိုပါတယ်။
- သင်တန်းနောက်ဆုံးနေ့မှာလည်း သင်တန်းနှင့်ပတ်သက်တဲ့ သင်တန်းတက်ရောက်သူများရဲ့ သဘောထားအမြင်များကိုကောက်ယူကာ သင်တန်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်စေရေး ဆောင်ရွက်ကြစေလိုပါကြောင်း ပြောကြားရင်းနဲ့ နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်။

အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူများစာရင်း -

- ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်၊
- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ
- ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊
- ပါမောက္ခချုပ်များ၊
- ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊
- ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊
- research Professional များ၊

(ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ လက်ရေးမူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။)